

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Hiv. szám: –

Ügyintéző:

Telefon:

E-mail:

HATÁROZAT

Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (*55 Budapest, Pf.: *7.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni.

A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya. Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irrattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a Rendőrkapitányság munkatársai ellen tett panaszt a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A panaszbeadványt a Panasztestületnél a Panaszos *-n elektronikus úton és *-n postai úton is előterjesztette, annak kiegészítésére nem került sor.

A Panaszos a panaszbeadványban előadta, hogy *-n, * óra körüli időben a felesége a lakáson kívülről, a folyosóról rendőrt hívott. A járőrök megérkezésükkor azt látták, hogy a Panaszos felesége a körfolyosón állt „*panaszos arckifejezéssel*”, a Panaszos a bejárati ajtóban, míg a fia a lakáson belül várakozott. A négytagú családból hárman voltak otthon.

A Panaszos kiemelte, hogy „*külsérelmi nyom senkin sem volt*”.

A Panaszos előzményként előadta, hogy a felségével hangosan veszekedtek, saját magával kapcsolatban azt nyilatkozta, hogy „*enyhén és közepesen ittas állapotban*” volt. Fia az ujjával fenyegetve azt mondta neki, hogy „*Apu, ezt most már hagyd abba!*” Erre a Panaszos megfogta a fia vállait, betolta a szobájába, miközben ezen a kijelentésen felháborodott és azt kérdezte fiától, hogy „*Mi van? Fenyegetsz?*” Miután fiát betolta a szobába, rácsukta az ajtót, de nem „*csapta be*” azt. Pár másodperc elteltével a Panaszos kijött a szobából, ám ekkor a felesége – számára érthetetlen okból – a lakáson kívül, zokniban, a bejárati ajtó előtt, a körfolyosón állva, fennhangon éppen a rendőrséget hívta és, mint „*ezelőtt is, mindenféle hazugságokat állított*”.

A Panaszos felesége a kiérkező rendőröknek elkezdte sorolni, mennyi minden szörnyűséget követett el a férje (a Panaszos). Az egyik rendőr megkérdezte a Panaszos feleségétől, hogy „*kér-e távoltartást*”, aki a kérdésre igennel válaszolt.

A másik rendőr be akart menni a Panaszos lakásába, mire ő felszólította, hogy nem mehet be. A Panaszos előadta, hogy a felesége „*sem engedte, hogy bemenjen*” a rendőr a lakásba.

Erre a rendőr felszólította a Panaszost, hogy álljon el az útból, mert a lakásba be akar menni, mire a Panaszos azt mondta neki, hogy a lakásában ott áll, ahol akar. A rendőr ezután elhaladt „*lapjával*” a Panaszos előtt és belépett a lakásba. Mivel a Panaszos „*hatóság elleni erőszakkal való vádolástól*” tartott, ezért csak szóban ellenkezett, fizikailag nem akadályozta a rendőrt. A másik rendőr is felszólította a Panaszost, hogy „*álljon odébb*”, mert ő is bemegy a lakásba.

A Panaszos „*megalázó helyzetbe kerülve*” elment az ajtóból és annak ellenére, hogy sem ő, sem a felesége nem engedte be a rendőröket a lakásba, hogy bejöjjenek, sőt, ezt a Panaszos megtiltotta nekik, a rendőrök „*behatoltak*” a Panaszos lakásába. A Panaszos felesége is visszament a lakásba, a fia pedig ugyanabban a helyiségben, az étkezőasztal mellett foglalt helyet.

A rendőr elővette jegyzetfüzetét és jegyzetelte a Panaszos feleségének „*vádoló szavait*”, miközben társa igazoltatni akarta őt, melyre azon felháborodásában, hogy „*semmi*

keresnivalójuk sincs” a lakásban, nem volt hajlandó. Ekkor a rendőr közölte a Panaszossal, hogy akkor beviszi őt a Rendőrkapitányságra. A Panaszos felöltözött és mondta a rendőrnek, hogy vigye be a rendőrségre, mert tudta, hogy nincs rá semmi oka.

Erre a rendőr *„előlről”* megbilincselte a Panaszost, miközben társa *„szorgalmasan”* jegyzetelte a Panaszos felesége által elmondottakat, amelyek rá nézve rendkívül *„hátrányosak, igazságtalanok”* voltak.

A Panaszos *„vagy négyszer, egyre hangosabban”* felszólította A rendőrt, hogy *„jegyzőkönyvébe írja le, hogy”* ő pedig azt állítja, hogy a felesége *„szavai hazugok, mindaz, amit leír”* pedig *„hamis”*.

A rendőr mindent elkövetett, hogy társát még csak ne is lássa a Panaszos. Mivel kénytelen volt a Panaszos a rendőr *„testén keresztül beszélni”* a társához, ezért *„a hangoskodás elkerülhetetlen volt”*.

A Panaszos sérelmezte, hogy a rendőr azt *„az arcátlan választ adta”* többször részére, hogy szálljon ki az *„arcából”*.

A Panaszos előadta, hogy a kiskorú fiát nem kérdezték meg a rendőrök a történekről.

Sérelmezte a Panaszos, hogy a rendőr az elől megbilincselte kezeit *„a bilincs két karikáját összekötő láncot fogva fixálta”*, de nem csak tartotta, hanem a szemébe nézve, a hatását arcáról leolvasta és úgy *„feszegette, hogy fájjon”*. Kiemelt figyelmet szentelt erre akkor a rendőr, amikor a Panaszos megpróbálta a jegyzetelő rendőrt *„rábírní, írja már le azt is, hogy a felesége hazudik”*.

A rendőr a bilinccsel fájdalmat okozott a Panaszosnak.

A két járőr *„tisztázta egymással”*, hogy hátra helyzetbe kell megbilincselni a Panaszost. Hátrakötött kézzel kivezettek a lakásából és az ötödik emeletről a földszintig gyalog mentek le. A rendőr egyszer sem ért a Panaszoshoz.

A rendőr volt az, aki a Panaszos szerint *„fizikai kényszert alkalmazott”* vele szemben, amelynek során fizikai fájdalmat okozott. A rendőr *„élvezettel”* akadályozta a Panaszost a haladásban.

Az utcán a Panaszos egyik szomszédjával is összefutottak, és látta, amint a gallérjánál megragadva vonszolta, lökdöste őt a rendőr.

Megemlítette a Panaszos, hogy fázik, de A rendőr nem reagált erre.

A rendőrautóban is hátra bilincselte kézzel kellett utaznia. A bekötött biztonsági öv és a hátrabilincselte kéz együttesen igen nagy fájdalmat okozott részére. Bal hüvelyk ujjja a tövétől a körméig érzéketlen volt három hét után is. A Panaszos ezzel mutatta be, hogy *„milyen mértékű kínzásnak”* volt kitéve A rendőr részéről, aki embertelen volt vele szemben.

A Panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök csak azt kérdezték meg a feleségétől, hogy „*kér-e távoltagest?*”, de tőle mielőtt „*elhurcolták*” otthonról azt sem kérdezték meg, hogy „*kell-e valami nélkülözhetetlen, mint például az asthma*” gyógyszere.

A Rendőrkapitányság folyosóján az „*ügyeletes tiszt*” levette a bilincset, miután a Panaszos jelezte neki, hogy nagyon fáj a keze. Az ügyeletes tiszt és az „*előállító*”, személyőrzést végrehajtó rendőr nagyon emberséges volt vele szemben.

A Panaszos ruhái leszámítva mindenét elvették. Kérte, hogy hozassák oda az asthma gyógyszereit.

Előzetesen lévőknél fenntartott fogdába, cellába nem került, viszont összesen hét órát ült a rendőrség folyosóján, miközben folyamatosan szemmel tartotta egy rendőr, aki a WC-re is kikísérte, ami számára megalázó volt.

A Panaszos mondta a rendőrnek, hogy tetteiért felelni fog, aki mindössze annyit felelt, lesajnálva az érintettek körének mindegyikét, hogy „*mindegyik ezt mondja*”.

A Panaszos véleménye szerint a rendőr „*gátlástalan, nem fogja föl, hogy a szerepe, a törvény betartatása rá még jobban vonatkozik, hiszen példát kellene mutatnia.*”

Hat óra várakozás után megjelent két rendőr, akik bemutatkoztak, majd megkérdezték a Panaszostól a folyosón, „*más előállítottak és illetéktelenek előtt, a diszkreció teljes mellőzésével*”, hogy szerinte mi okból került a rendőrségre. A Panaszos elmondta, hogy a felesége hazugságainak következtében két rendőr idehozta. Hangsúlyozta, hogy a vádak hamisak. Ezt követően ott hagyták őt.

További fél óra, így összesen hat és fél óra „*rostokolás után*” ismét megjelentek a rendőrök, akik átadták a Panaszos részére a határozatukat, amelyben 72 órára kitiltották őt a lakásából és megtiltották, hogy kommunikáljon a fiával.

Semmilyen tájékoztatást nem kapott arról, hogy mire alapozzák mindezt, valamint azt sem tudja, hogy mit tartalmaz a rendőr elmondásán alapuló jegyzőkönyv, illetve arról sem, hogy mérlegelték-e azt, hogy a rendőri intézkedés kezdetétől az általuk feltett kérdésig folyamatosan állította, hogy hazugság alapján járnak el vele szemben. A Panaszos a dokumentumot átvette, majd ezt követően három rendőr hazavitte őt, hogy összeszedjen három napi „*cókmókot*”.

*-n került sor a megelőző távoltagest elrendelésének bírósági felülvizsgálatára, amelynek során a Panaszos felesége a kérelmét nem tartotta fent.

A Panaszos megítélése szerint a vádak igazságtartalma a teljes eljárásban rajta kívül nem érdekelt senkit.

Elméletileg távoltagest kellőképpen tapasztalt nyomozók rendelhetnek el, ez nem jellemezte a rendőröket, mivel ha kellő tapasztalatuk lett volna, akkor nem így jártak volna el, illetve más döntést hoztak volna. A Panaszos megkérdőjelezi a rendőrök szakmai alkalmasságát.

Egy helyen kaphatott volna lehetőséget a Panaszos igazának bizonyítására, mégpedig a bíróságon, ahol viszont a felesége „*visszatáncolt*”.

A rendőrségen vele kapcsolatba kerülő személyek, három fő kivételével, csupán azt érzékeltették, hogy nem ér többet, mint egy „légypiszok”.

A rendőrt a Panaszos arra kérte, kísérje őt a mosdóba és reflexszerűen megveregette a rendőr vállát. Miután végeztek, A rendőr a „*lehető legfeltűnőbbben*” leporolta a vállát. A Panaszos szerint, amikor az asthma gyógyszerei megérkeztek, azokat sem kapta meg egyből a rendőrtől.

A Panaszos szerint az intézkedő rendőrök, A rendőr és A rendőr a vele kapcsolatos intézkedésük jegyzőkönyvezése előtt összebeszéltek, mondandójukat szóban egyeztették.

A Panaszost érdekelte volna a rendőrök által készített „*jegyzőkönyv*” tartalma, hogy megtudja a felesége és a két rendőr „*milyen koncepciót dolgozott ki*” ellene, hogy őt ártatlanul bűnösnek tudják bemutatni és elítélhetővé tegyék.

A Panaszos a fentiekre tekintettel kérte, hogy a panaszát a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – *beadványa szerint* – az alábbiakat sérelmezte:

1. a rendőri intézkedés során elszenvedett bántalmazást,
2. az ideiglenes megelőző távoltartással kapcsolatban nem megfelelő tájékoztatást,
3. a rendőrök engedély nélkül léptek be a lakásába,
4. az előállítás jogszerűségét,
5. az előállítás körülményeit:
 - a. nem biztosították számára, hogy megfelelő módon felöltözzön,
 - b. az előállítás során a szomszédja látta, hogy megbilincseltek a rendőrök,
 - c. gyógyszereit nem vehette magához,
6. a kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazását,
7. az előállítás időtartamát és annak körülményeit (a mellékhelyiség használatának nem megfelelő biztosítását),
8. a részrehajló, elfogult rendőri intézkedést.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri fellépés és intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikkében biztosított személyi szabadsághoz, a VI. cikkében foglalt magánlakás sértetlenségéhez és jó hírnévhez való, a XX. cikkben szabályozott testi-lelki egészséghez és a XIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, valamint az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményét.

Az állásfoglalás alapján a Panasztestület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában kezdeményezett intézkedést, ezért a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

A Panaszos lakásán foganatosított intézkedéssel kapcsolatban a Panasztestület kimondta, hogy az jogszerű és arányos volt, így az nem sértette a Panaszos magánlakás sértetlenségéhez fűződő alapvető jogát.

A Panaszos előállítását a Panasztestület jogszerűnek és arányosnak minősítette, így e tekintetben a Panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

A Panasztestület véleménye szerint, azonban az előállítás időtartama nem felelt meg az arányosság követelményének, az túlzottan, indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú volt, így az súlyosan sértette a Panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület a feloldhatatlan ellentmondás miatt nem tudott megnyugtatóan egy olyan történeti tényállást kialakítani, amely kapcsán a testi kényszerre vonatkozó kifogást megvizsgálhatta volna, így álláspontja szerint a Panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

A bilincselés kapcsán, annak aránytalansága miatt a Panasztestület a Panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelmét állapította meg és egyúttal az irányuló figyelmeztetés elmaradása miatt a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét is megállapította.

A tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondás miatt a bántalmazásra vonatkozó kifogást érdemben a Panasztestület nem tudta megvizsgálni, így emiatt a Panaszos testi épséghez fűződő jogának a sérelmét nem tartotta megállapíthatónak.

A Panaszos fázására vonatkozó sérelmét szintén ezen oknál fogva, vagyis a történeti tényállás homályossága miatt a Panasztestület nem tudta megvizsgálni, emiatt a Panaszos testi épséghez és egészséghez fűződő alapvető jogának a sérelmét nem tartotta megállapíthatónak.

A Panasztestület álláspontja szerint a Panaszos jó hírnévhez fűződő alapvető joga nem sérült azért, mert őt az intézkedés időpillanatában az utcán láthatták (vagy látták). A Panasztestület véleménye szerint nem sérült a Panaszos egészséghez való alapvető joga, hiszen a gyógyszerét a rendőrök az intézkedés során biztosították neki.

A szolgálati fellépésre vonatkozó sérelmet, a felek tényelődásai között feszülő, feloldhatatlan ellentmondások miatt a Panasztestület nem tudta górcső alá venni, így a Panaszos emberi méltósághoz és tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogainak a nem tartotta megállapíthatónak.

A Panasztestület a Panaszos részrehajló rendőri intézkedésre vonatkozó kifogását nem találta alaposnak, így az nem ütközött az egyenlő bánásmód követelményébe és nem sértette a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 20^{*}. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- előterjesztett panaszbeadvány,
- a rendőri szerv átirata és mellékletei:
- Rendőrkapitányság vezetőjének átirata és mellékletei:

- Rendőrkapitányság vezetőjének parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentése,
- Rendőrkapitányság Hivatal jelentése,
- Rendőrkapitányság vezetőjének átirata és mellékletei:
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztály vezetőjének parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentése,
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztály munkatársának jelentése,
- Rendőrkapitányság vezetőjének parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentése és mellékletei,
- küldés leírása esetlap,
- Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály, jelentése előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról, parancsnoki vélemény és kivizsgálás Panaszos vonatkozásában,
- Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály, igazolás az előállítás időtartamáról a Panaszos vonatkozásában,
- Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály, nyilatkozat a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról a Panaszos vonatkozásában,
- Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály, nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről a Panaszos vonatkozásában,
- jegyzék a letéti tárgyakról a Panaszos vonatkozásában,
- nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról a Panaszos vonatkozásában,
- Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály munkatársának jelentése,
- a Bíróságra érkeztetett, a Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály vezetőjének átirata az ideiglenes megelőző távollattás során meghozott határozat megküldéséről,
- adatlap a Gyermejköléti Szolgálat Vezetőjének,
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály határozata a helyszínen meghozott ideiglenes megelőző távollattásról a Panaszos vonatkozásában,
- a rendőri szerv vezetőjének szakmai állásfoglalása és mellékletei:
- Rendőrkapitányság vezetőjének szakmai állásfoglalása és mellékletei,
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Készenléti Alosztály jegyzőkönyv feljelentésről, a Panaszos felesége vonatkozásában,
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Készenléti Alosztály jegyzőkönyv feljelentésről,
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, ideiglenes megelőző távollattásról szóló határozat,
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, A rendőrök jelentése tanúk meghallgatásáról,
- Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése,
- Rendőrkapitányság Hivatal munkatársának jelentése,
- Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztály vezetőjének jelentése.

III.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a Panaszos által előterjesztett panaszban megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem

szolgáltatott. Az eljárás során a II. részben felsorolt okiratokon kívül egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján eleget lehetett tenni az Ákr. 62. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Az Ákr. 62. § (4) bekezdése értelmében az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóság szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli. Mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy miért és melyik bizonyítékot veszi figyelembe a valóság hű tényállás megállapítása érdekében, illetve más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből.

Ezek alapján a polgári perrendtartásról szóló 20^{*}. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3^{*}. § (1)-(3) bekezdései szerint, a felsorolt közokiratok jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál az előző közokiratokban foglaltakat vettem alapul.

Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

IV.

A rendelkezésre álló – a II. részben felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n, * óra * perckor névtelen személy bejelentést tett a 1*-es Egységes Segélyhívó Rendszeren keresztül a Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) ügyeletére, miszerint a * szám alatti helyen a férje ittas állapotban van és sürgős rendőri intézkedést kért. A bejelentőnek sikerült kimenekülni a lakásból, a fia bent maradt, akit a férje bántalmazott.

A helyszínre küldött rendőrrjárőr, A rendőr (járőrvezető) és A rendőr (járőr), akik a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály beosztottjai egyenruhában, szolgálati jelleggel ellátott és megkülönböztető jelzéssel felszerelt gépkocsival járőrszolgálatot láttak el a Rendőrkapitányság illetékességi területén.

*-n, * óra * perckor a rendőrök a TIK utasítására megjelentek a helyszínen, ahol felvették a kapcsolatot a bejelentővel, a Panaszos feleségével, aki megerősítette telefonon tett bejelentését, illetve azt azzal egészítette ki, hogy a bejelentés napján férje, amikor hazaért, szóváltásba keveredtek, amelynek során mellkason ütötte őt tenyérrel, több alkalommal. Az ütés során sérülése nem keletkezett.

Ezt követően a szobából kilépett a bejelentő gyermeke, aki az ő védelmére kelt. Ekkor az édesapja (a Panaszos) a gyereket belökdöste a szobába és rázárta az ajtót.

A bejelentő félelmében kimenekült a lakásból, ekkor férje bezárta a bejárati ajtót, ezért nem tudott visszajutni a lakásba. Ezután értesítette a rendőrséget.

A bejelentő előadta, hogy anyagi problémáik miatt *-e óta a férje folyamatosan alkoholos befolyásoltság alatt van, ezért a szóváltások, bántalmazások és fenyegetések rendszeresek,

¹ Pl.: 1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

valamint a lányukkal is konfliktusba keveredett a „héten”, amely során őt ellökte, aki ezt követően a földre esett, majd a lakásból az édesapja viselkedése miatt elköltözött.

A rendőrjárőr részére szóban azt nyilatkozta a bejelentő, hogy azért szeretne a férjével (a Panaszossal) szemben ideiglenes megelőző távoltartást kérni, mert tart attól, hogy a következő vita során, ittas állapotából kifolyólag nem tudja kontrollálni tetteit és őt súlyosan bántalmazni fogja.

A Panaszos szóbeli meghallgatása során előadta, hogy a felesége (a bejelentő) hazudik, nem fenyegette és nem bántalmazta őt, illetve elmondta azt is, hogy feleségét nem akarta kizárni a lakásból, a rendőrség kiérkezése előtt kinyitotta az ajtót, azonban a felesége nem volt hajlandó bemenni.

A Panaszos az intézkedés során végig kiabált, agresszív volt, többször ráüvöltött a feleségére, hogy „miért hazudsz?”, hirtelen megindult felé. Mozdulataiból tartani lehetett az esetleges támadásától, ezért a rendőr törzsőrmester indokoltnak látta bilincs alkalmazását a Panaszossal szemben. A Panaszos többször azt közölte a rendőrökkel, hogy senkit sem bántalmazott. A Panaszos helyszínen tanúsított magatartása az intézkedő rendőrökben a hozzátartozók közötti erőszak kifejtésére vonatkozó gyanút erősítette.

Meghallgatásra került a bejelentő kiskorú fia, aki elmondta, hogy az édesapja nem bántalmazta, de rosszul érinti őt lelkileg, hogy szülei között ilyen rossz kapcsolat áll fent az édesapja ittasága miatt.

A Panaszos a fia nyilatkozatát meghallva, ismételten felemelte a hangját a feleségével szemben, majd kiabálni kezdett vele, hogy ne hazudjon, mert nem bántalmazta sem őt, sem pedig a gyermeküket.

A rendőrök által készített jelentésben szerepel, hogy a Panaszos a rendőri intézkedés során ittas állapotban volt, leheletéből érződött az erős alkohol szag, illetve az is, hogy nem tanúsított együttműködő magatartást, valamint, hogy többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó átadni személyazonosító igazolványát, személyes adatait sem diktálta be, továbbá kijelentette, hogy nem engedi átvizsgálni a ruházatát.

A Panaszossal közölték, hogy – az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján – bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállítják a Rendőrkapitányságra és vele szemben bilincset fognak alkalmazni, amelyet megértett és tudomásul vett.

A Panaszossal szemben A rendőr az Rtv. 48. § b) és d) pontja és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) 41. § (1) bekezdés d) pontja alapján, figyelemmel a (4) bekezdés b) pontjára – a Panaszos támadásának megakadályozására, valamint az ellenszegülésének megtörésére a Panaszossal szemben – kezeinek hátra helyzetben történő rögzítésével bilincset alkalmazott, amely sérülést nem okozott, valamint az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján, mivel a Panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, a ruházatát átvizsgálta.

A bilincs alkalmazására *-n * óra * perctől *-n * óra * percreg került sor. Egyéb kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A Panaszos magatartása miatt a rendőrjárőr egy másik rendőrjárőrt kért a helyszínre.

A Panaszost * óra * perckor sérülés és panaszmentesen átadták a Rendőrkapitányságon az őrparancsnoknak, aki intézkedett a személy őrzésére vonatkozóan.

A Panaszos ittassága mértékének megállapítása céljából Lion alkoholszondát kívántak vele szemben alkalmazni a rendőrök, de a Panaszos nem volt hajlandó megfűjni azt, megtagadta az együttműködést. A Panaszos ittasságának tényét az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról szóló nyomtatvány is rögzíti.

A Panaszos előállító helyiségben történő befogadására *-n * óra * perckor került sor és * óra * perckor szabadon bocsátották.

A Panaszos az előállítás időtartamáról igazolást kapott, amelyet aláírt. A rendőri intézkedés során panasszal nem élt, sérülése nem keletkezett, a figyelmét felhívták, hogy az intézkedéssel kapcsolatban hol és milyen módon élhet panasszal.

A fogvatartása során nyilatkozott arról, hogy – *5 órát meghaladó fogvatartása esetén* – a részére adható élelmiszert kérte, amelyet dokumentált módon meg is kapott. Hozzá tartozó kiértékelését írásban kérte, akit dokumentált módon értesítettek is a rendőrök.

A letéti tárgyakról részletes jegyzéket vettek fel a rendőrök, amelyet az előállítás végén – *aláírásával ellátva elismert módon* – hiánytalanul visszacapott.

A kitöltött fogvatartással kapcsolatos dokumentumokat a Panaszos elolvasta, megértette, tudomásul vette, aláírta.

A rendőri szervnél *-n *. évben a családon belüli erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények gyanújának a felmerülése esetén, az iratok elkészítése és kihirdetése szóbeli utasítás alapján, egy külön kiképzett és erre a feladatra felkészített nyomozócsoport feladata volt, akik az Osztály nyilvántartása alapján készenléti szolgálati rendszerben kerültek kiküldésre a megadott helyszínekre.

*-n * területén a berendelhető készenléti szolgálatot nyomozók látták el.

A Rendőrkapitányságon Panaszos felesége bejelentését megelőzően egy másik ideiglenes megelőző távollattási eljárás volt folyamatban. * feljelentéséről a jegyzőkönyv felvételét a *-n * óra * perckor kezdték meg és * óra * perckor fejezték be. Ezt követően végezték el a nyomozók a * utcai házban lakó, 3 fő tanú meghallgatását. Az ideiglenes megelőző távollattás elrendelése tárgyában hozott határozat – *ebben a másik eljárásban* – * óra * perckor került átadásra a kötelezett részére.

*-n * óra * perccet követően került sor a Panaszos feleségének és a Panaszos meghallgatására, majd * óra * perckor történt meg az ideiglenes megelőző távollattást elrendelő határozat hitelesítése, a határozat átadására pedig * óra * perckor került sor.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a Panaszos felesége feljelentésének jegyzőkönyvbe foglalását követően a készenlétes nyomozók egy másik távoltartási ügyben intézkedtek, amelynek során, a helyszínen, tanú meghallgatásokat végeztek, majd ezt követően másik eljárásban a határozat meghozataláról és kihirdetéséről gondoskodtak.

A Panaszos előállítása során, *-n az alábbi eljárási cselekmények kerültek végrehajtásra:

- az előállítás kezdete a jelentés alapján, * óra * perc,
- beérkezés a panaszossal a Rendőrkapitányság épületébe, a kivizsgálásról készült irat alapján, * óra * perc,
- az előállító helyiségbe történő befogadás kezdő időpontja, a jelentés alapján * óra * perc,
- a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről szóló jelentés elkészítése, * óra * perc, annak parancsnoki véleményezése és kivizsgálása a jelentés szerint,
- a Panaszos feleségének feljelentéséről jegyzőkönyv felvétele * óra * perctől, * óra * percig,
- a készenlétes nyomozók eljárási cselekményeinek a megkezdése * óra * perc,
- a helyszínen meghozott ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozat elkészítése * óra * perc,
- az elrendelő határozat átadása a panaszos részére * óra * perckor
- az előállítás vége, az igazolás és az előállító helyiségben rendszeresített nyomtatványok alapján, * óra * perc.

A Panaszost érintő ideiglenes megelőző távoltartási eljárásban a készenlétes nyomozók *-n * óra * perctől, * óra * percig, valamint * óra * perctől, * óra * percig terjedő időtartamban végeztek eljárási cselekményeket.

V.

A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálásakor vizsgálat tárgyává tettem, hogy mely panaszosi sérelemre terjed ki a hatásköröm.

1. A rendőri intézkedés során elszenvedett bántalmazás.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés szerint: „*Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy*
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően*
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,*
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy*
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója*
- bírálja el.”

A Be. 29. § a) pontja szerint:

- „29. § Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:
- a) a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, továbbá a Nemzeti Adó-*

és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény,”

A Panaszos azon sérelme, miszerint az intézkedő rendőrök az előállítás során alkalmazott bilincsel szándékosan fájdalmat és sérülést okoztak, felvetheti bűncselekmény elkövetésének a gyanúját. Ezért a Panaszos panasza, illetve a rendelkezésre álló iratanyag – *figyelemmel a Be. 29. § a) pontjára* – *-n megküldésre került a további eljárás lefolytatására a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztályának.

2. Az ideiglenes megelőző távoltartással kapcsolatban nem megfelelő tájékoztatás.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII törvény (a továbbiakban: Hktv.) *. § (1) és (2) bekezdése alapján:

„(1) A határozat elleni jogorvoslatra a közigazgatási nemperes eljárásokra vonatkozó általános szabályokat az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A kérelem elbírálására a bántalmazott életvitelszerű tartózkodási helye szerinti járásbíróság jogosult. A kérelmet a határozat közlésétől számított három napon belül kell a bíróságnál benyújtani. A bíróság a kérelemről annak beérkezésétől számított három munkanapon belül határoz.”

A Panaszos panaszában kifejtette, hogy az ideiglenes megelőző távoltartás során meghozott határozatban foglaltakkal kapcsolatban semmilyen tájékoztatást nem kapott arról, hogy mire alapozták a rendőrök mindezt, hogy neki el kellett hagynia a közös lakást, valamint azt sem tudja, hogy mit tartalmaz a rendőr elmondásán alapuló jegyzőkönyv, illetve arról sem kapott tájékoztatást, hogy mérlegelték-e azt, hogy a rendőri intézkedés kezdetétől az általuk feltett kérdésig ő folyamatosan állította, hogy hazugság alapján járnak el vele szemben.

Mint a fentiekben utaltam már rá az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet.

Tekintettel arra, hogy az ideiglenes megelőző távoltartó határozat elleni jogorvoslatra, a kérelem elbírálására a járásbíróság hatáskörébe tartozik, ezért az ismertetett indokok alapján a panaszpont vizsgálatát is mellőztem.

A Panaszos által a bántalmazás és az ideiglenes megelőző távoltartással kapcsolatban nem megfelelő tájékoztatás vonatkozásában előterjesztett panasz – a hivatkozott törvényi rendelkezésekre tekintettel – hatáskör hiányában nem bírálható el, ezért a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki.

VI.

A panasz vizsgálata során az alábbiakat állapítottam meg.

1. A rendőrök engedélye nélkül léptek be a lakásba

Az Rtv. 39. § (1) bekezdés a) pontja szerint:

„(1) A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;”

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magánítók és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A Hketv. 6. § (2) bekezdés b) pontja szerint:

*„(2) A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást
„b) a bántalmazott, illetve a bántalmazottnak a Ptk.-ban meghatározott közeli hozzátartozója és hozzátartozója, valamint bejegyzett élettársa bejelentése, alapján rendelheti el.”*

A Hketv.) 6. § (3) bekezdése szerint:

„(3) A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást akkor rendeli el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszak helyszínéből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és egymáshoz való viszonyából a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni.”

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1 § (1) bekezdés 1. pontja szerint:

*„(1) E törvény alkalmazásában
1. közeli hozzátartozó: a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér;”*

A Panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök annak ellenére mentek be a lakásába, hogy oda sem ő, sem a felesége nem engedte be őket.

A Pp. 3*. § (1)-(3) bekezdései értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben leírtak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Figyelembe véve a rendőri jelentés közokirati jellegét, a bizonyítékok értékelése során – *figyelemmel az Ákr. 62. § (4) bekezdésében foglaltakra* – a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntéshozatal alapjául.

A Panaszos felesége, egyúttal közeli hozzátartozója által tett telefonos segélykérésre a TIK által a helyszínre küldött rendőrök haladéktalanul megjelentek a Panaszos magánlakásánál, mivel a bejelentés alapján a férje (a Panaszos) őt bántalmazta és kizárta a közös lakásukból, ahonnan ki kellett menekülnie, illetve a fia bent maradt, akit az ittas állapotban lévő férje bántalmazott.

A bejelentés és a helyszínen tapasztaltak alapján a rendőrök intézkedési kötelezettsége fennállt, mivel az Rtv. 13. §-a alapján egyrészt a közrendet veszélyeztető körülményről,

másrészt pedig a Hktv. 6. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozók házastársak közötti lehetséges erőszak jutott tudomásukra.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítottam, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 39. (1) bekezdés a) pontja alapján a bejelentő, a Panaszos feleségének engedélyével léptek be a magánlakásba, illetve a Panaszos is megengedte, hogy bemenjenek és kérte, hogy hallgassák meg őt és a fiát is. Az intézkedés során azonban a Panaszos viselkedése megváltozott, agresszív lett és közölte az intézkedő rendőrökkel, hogy semmi keresnivalójuk nincs a lakásában.

Megállapítottam, hogy a rendőrök kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában léptek be a Panaszos magánlakásába és vonták ott őt intézkedés alá, ezért a benyújtott panasz ebben a tekintetben alaptalan.

2. Az előállítás jogszerűsége

Az Rtv. *. § (1) és (2) bekezdés szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

„(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint:

*„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”*

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/20*. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.”

A büntető törvénykönyvről szóló 20*. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 221. § (1) és (3) bekezdés a) pontja szerint:

„(1) Aki más lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel vagy hivatalos eljárás színlelésével bemegy, illetve ott bent marad, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

„(3) Aki mást megakadályoz abban, hogy lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen,

a) ha az (1) bekezdésben meghatározott módon követi el, az (1) bekezdés szerint, büntetendő.”

[Magánlaksértés]

A Panaszos sérelmezte az előállítás jogszerűségét, mivel véleménye szerint nem volt rá semmi oka a rendőrnek, hogy előállítsa őt.

A Pp. 3*. § (1)-(3) bekezdései értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben leírtak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Figyelembe véve a rendőri jelentés közokirati jellegét, a bizonyítékok értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntéshozatal alapjául.

Kiemelten az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés alapján, a Rendőrkapitányság vezetőjének parancsnoki kivizsgálásról készített jelentésében, valamint az intézkedő rendőr a jelentésében foglaltakra, valamint a II. részben említett bizonyítási eszközök alapján az alábbiakat állapítottam meg.

Az intézkedő rendőr részére szóban azt nyilatkozta a bejelentő, a Panaszos felesége, hogy azért szeretne a férjével (a Panaszossal) szemben ideiglenes megelőző távoltartást kérni, mert tart attól, hogy a következő vita során, ittas állapotából kifolyólag nem tudja kontrollálni tetteit és őt súlyosan bántalmazni fogja.

A Panaszos szóbeli meghallgatása során előadta, hogy a felesége (a bejelentő) hazudik, nem fenyegette és nem bántalmazta őt, illetve elmondta azt is, hogy a feleségét nem akarta kizárni a lakásból, a rendőrség kiérkezése előtt kinyitotta az ajtót, azonban a felesége nem volt hajlandó bemenni.

Meghallgatásra került a bejelentő kiskorú fia, aki elmondta, hogy az édesapja (a Panaszos) nem bántalmazta, de rosszul érinti őt lelkileg, hogy szülei között ilyen rossz kapcsolat áll fent az édesapja alkoholizmusa miatt.

A rendőrök által készített jelentésben szerepel, hogy a Panaszos a rendőri intézkedés során ittas állapotban volt, leheletéből érződött az erős alkohol szag, illetve az is, hogy nem tanúsított együttműködő magatartást, valamint, hogy többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó átadni személyazonosító igazolványát, személyes adatait sem diktálta be, továbbá kijelentette, hogy nem engedi átvizsgálni a ruházatát.

A Panaszossal közölték, hogy – *az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján* – bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállítják a Rendőrkapitányságra és vele szemben bilincset fognak alkalmazni, amelyet megértett és tudomásul vett.

A Panaszossal szemben A rendőr *az Rtv. 48. § b) és d) pontja és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/20*. (IX.22.) 41. § (1) bekezdés d) pontja alapján, figyelemmel a (4) bekezdés b) pontjára* – a Panaszos támadásának megakadályozására, valamint az ellenszegülésének megtörésére, kezeinek hátra helyzetben történő rögzítésével bilincset alkalmazott, amely sérülést nem okozott, valamint az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján, mivel vele szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, a ruházatát átvizsgálta, majd intézkedett az előállítására vonatkozóan.

Megállapítottam, hogy a Panaszos előállításának célja az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat meghozatala volt.

A Panaszos az intézkedés során végig kiabált, agresszív volt, többször ráüvöltött a feleségére és hazugnak titulálta, hirtelen felé közeledett, valamint többször azt közölte a rendőrökkel, hogy senkit sem bántalmazott. A Panaszos ezen magatartása az intézkedő rendőrökben a hozzátartozók közötti erőszak kifejtésére vonatkozó gyanút erősítette.

A rendőrök részére a Panaszos felesége (a bejelentő), – aki ekkor bántalmazotti minőségben szerepelt az eljárásban – úgy nyilatkozott, hogy kérelmezi a Panaszossal, mint bántalmazóval szemben ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését.

Ezen kívül a magánlaksértés bűncselekmény elkövetésének gyanúja is felmerült a Panaszossal szemben. A Rendőrkapitányság a bejelentőt a későbbiekben, még az intézkedés napján tanúként, jegyzőkönyvben ki is hallgatta, hogy a bűncselekménnyel elkövetésével kapcsolatban állást tudjon foglalni.

Megállapítottam, hogy mivel a rendőrök a bejelentő nyilatkozatára, a Panaszos által az intézkedés során tanúsított agresszív, ellenséges magatartására tekintettel megalapozottan döntöttek az előállításáról annak érdekében, hogy vele szemben meghozzák az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatot. A személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés az Rtv., valamint a Szolgálati Szabályzat rendelkezései alapján jogszerű, szakszerű és arányos volt, ezért a benyújtott panasz ebben a tekintetben alaptalan.

3. Az előállítás körülményeit:

a) Nem biztosították a Panaszosnak, hogy megfelelő módon felöltözzön

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint:

„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 34. § (2) bekezdése szerint:

„(2) A rendőr lehetőséget ad arra, hogy az elővezetendő személy az évszaknak megfelelően felöltözzön, pénzét, élelmét, fontos személyi használati tárgyait - a saját és mások testi épségét veszélyeztető eszközökön kívül - magához vegye, a jelenlévő hozzátartozóitól elbúcsúzzon.”

A Panaszos sérelmezte, hogy amikor kiértek a lakásból, akkor ő fázott, a rendőr azonban nem reagált erre.

A rendőrségnek nincs olyan kifejezett jogszabályi kötelezettsége előállítás során, hogy lehetőséget biztosítson az előállított személy részére, hogy az évszaknak megfelelően felöltözzön. Ez a kötelezettség kifejezetten csak az elővezetés során terheli a rendőrt.

Megállapítottam, hogy a konkrét esetben az intézkedő rendőr felé a Panaszos nem jelezte, hogy fázik, illetve azt, hogy a Panaszos beadványában úgy fogalmazott a lakásban történt eseményekkel kapcsolatban, hogy „*Ekkor felöltöztem, és mondtam, hogy vigyen*”.

Megállapítottam továbbá – az előállítást követően, a befogadás során rögzített letéti tárgyak jegyzékéből –, hogy a Panaszosnál a személyes iratain kívül készpénz, bankkártya, pénztárca, mobiltelefon, kulcs és bőr öv is volt.

A fentiek alapján a Panaszosnak lehetősége lett volna az évszaknak megfelelően felöltözni, ezért a benyújtott panasz ebben a tekintetben alaptalan.

b) Az előállítás során a szomszédja látta, hogy megbilincseltek a rendőrök

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. *. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Panaszos sérelmezte, hogy amikor a rendőrök őt a rendőrautóhoz kísérték, akkor „sajnálatos módon” az egyik szomszédjával is összefutottak.

A rendőri intézkedésre nappal, ebéidőben került sor egy vasárnapi napon. Ebben az esetben elkerülhetetlen volt, hogy a megbilincselte Panaszost a nyilvánosság teljes kizárásával a közterületen lévő rendőrautóhoz kísérjék.

Megállapítottam a panaszbeadványban megfogalmazott sérelemmel kapcsolatban, hogy ha a Panaszost egy szomszéd láthatta is rendőri kíséretben, nem sérült a Panaszos joga, hiszen az elkerülhetetlen volt, hogy az intézkedés idején ne tartózkodjanak akár a Panaszos által ismert vagy nem ismert személyek az utcán.

A fentiek alapján a benyújtott panasz ebben a tekintetében alaptalan.

c) A gyógyszereit nem vehette magához

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 17. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

(2) A rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”

Az Rtv. *. § (2) bekezdése szerint:

„(2) A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkehető egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdése szerint:

„(7) Elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. (...)”

A Panaszos sérelmezte, hogy amikor a rendőr előállította a lakásból, akkor nem kérdezte meg tőle, hogy bármilyen gyógyszerre szüksége van-e. Előadta továbbá, hogy az intézkedés során, később a rendőr intézkedett az asthma gyógyszere beszerzése érdekében, amelyet így be tudott venni.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítottam, hogy az intézkedő rendőr nyilatkoztatta a Panaszost, hogy van-e valamilyen gyógyszerre szüksége, azonban erre a kérdésre a Panaszos nem nyilatkozott.

A Rendőrkapitányságra történt előállításakor, a befogadás megkezdésekor nyilatkoztatták őt többek között sérülésére, egészségügyi panaszára, arra vonatkozóan, hogy orvosi ellátást igényel-e, valamint arra is, hogy „gyógyszert kell-e szednie”.

Mivel a Panaszos jelezte, hogy szüksége van az asthma elleni gyógyszerére, ezért az intézkedő rendőr felvette a kapcsolatot a bejelentő beszállítást végző rendőrfőosztással, aki ekkor még a helyszínen tartózkodott. A bejelentő (a Panaszos felesége) átadta a Panaszos gyógyszereit a rendőr részére, aki a bejelentő Rendőrkapitányságra történt beszállítást követően átadta a gyógyszert a rendőrnek, aki átadta azt a Panaszosnak.

Megállapítottam, hogy az intézkedő rendőrök amint a Panaszos tudomásukra hozta, hogy rendszeresen gyógyszert kell szednie, haladéktalanul intézkedtek annak beszerzéséről a fentiekben leírt módon és azt a bejelentő beérkezését követően átadták a Panaszos részére.

A fentiek alapján a benyújtott panasz ebben a tekintetében alaptalan.

4. A kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása

Az Rtv. *. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az Rtv. *. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdés szerint:

„(1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.”

Az Rtv. 48. § b), és d) pontja szerint:

„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- b) támadásának megakadályozására,*
- d) ellenszegülésének megtörésére.*”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (1) és (2) bekezdés a) pontja, valamint a (3) bekezdés szerint:

„(1) Az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

(2) Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,

(3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés a) pontja szerint:

„(1) Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,

A Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint:

„(4) A bilincselés módjai:

b) kezek előre vagy hátra bilincselése,”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pontjának ab) alpontja szerint:

„(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,”

A Panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök megbilincseltek.

Először a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotói akarat a bilincs alkalmazását megelőző, védelmi jellegű kényszerintézkedésnek tekinti, azaz alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyamánként is megtörténhet.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe teszi tehát, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesül testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti. Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt szabta meg a rendőr részére, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat. Ez a jogszabályi feltétel a Panaszos esetében fennállt.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti. Ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a Panasztestület állásfoglalását fogadnánk el, abban az esetben a primer

(elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesül a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósította meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdte. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény.

Az Rtv. *. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olyakor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhesse be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, mely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvedőjének akaratát,

azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (izületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) d.) pontja értelmében a bilincs különösen akkor alkalmazható, ha a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés testi kényszerrel nem törhető meg. A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést.

A jelen esetben a tényállásban említett indulatos, aktív ellenszegülő magatartásra tekintettel okszerűen döntött a rendőr úgy, hogy a testi kényszert a bilincseléssel kiváltva továbbra is fenntartja a panaszos szabad mozgásának korlátozását mindaddig, amíg a helyszíntől

eltávolítva, a Rendőrkapitányság területére kísérik, kizárva, minimálisra csökkentve a további jogsértő cselekmény elkövetésének a lehetőségét.

Megállapítottam, hogy a bilincselés és a testi kényszer között nyilvánvaló különbség a korlátozás, azaz „hátrány okozás” mértékében nem állapítható meg, sőt a bilincselés a testi kényszerrel szemben csak a karok mozgását akadályozza legfeljebb azonos sérülés veszélye mellett. Ezért a rendőr az Rtv. *. §-ában foglalt nyilvánvaló hátrányokozás tilalmát nem szegte meg, hiszen úgy a jogszabályi környezetből, mint a tényszerű összehasonlításából nem következik nyilvánvaló különbség a két kényszerítő eszköz között, azaz intézkedése az Rtv. 48. § b) és d) pontja alapján a bilincselés tekintetében is arányos volt.

Másodsorban a fenti elvi szintű megállapításokat a hatóság a Panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

Az intézkedő rendőr által készített jelentésből megállapítottam, hogy a Panaszos többször felemelte a hangját, feleségét (a bejelentőt) hazugnak nevezte, vele kiabált, kijelentette, hogy a rendőröknek nincs keresnivalójuk a lakásban.

A rendőrök által készített jelentésben szerepel, hogy a Panaszos, aki nem tanúsított együttműködő magatartást, a rendőri intézkedés során ittas állapotban volt, leheletéből érződött az erős alkohol szag.

Az intézkedő rendőr ismételten tájékoztatta a Panaszost, hogy a felesége segélyhívására jelentek meg a helyszínen, aki bejelentést tett arról, hogy a férje (a Panaszos) bántalmazta, továbbá, hogy ezzel kapcsolatban meghallgatnák őt, illetve közös gyermeküket is.

A Panaszos a fia nyilatkozatát meghallva, – amely szerint az édesapja nem bántalmazta őt, de lelkileg rosszul érinti, hogy szülei között rossz kapcsolat áll fenn az édesapja alkoholizmusa miatt – ismételten felemelte a hangját a feleségével szemben, majd kiabálni kezdett vele, hogy ne hazudjon, mert nem bántalmazta sem őt, sem pedig a gyermeküket.

A Panaszos többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó átadni személyazonosító igazolványát átadni, személyes adatait sem diktálta be, továbbá kijelentette, hogy nem engedi átvizsgálni a ruházatát sem.

A Panaszossal közölték, hogy – az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján – bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállítják a Rendőrkapitányságra és vele szemben bilincset fognak alkalmazni, amelyet megértett és tudomásul vett és többszöri felszólítást követően átadta a rendőr részére okmányait.

A Panaszos az intézkedés során végig agresszív volt, feleségére többször rákiáltott, hogy „miért hazudsz?”, majd megindult felé. Mozdulataiból tartani lehetett az esetleges támadásától, ezért a rendőr törzsőrmester indokoltnak látta bilincs alkalmazását a Panaszossal szemben.

A kényszerítő eszköz alkalmazásának szükségességét erősítette az intézkedő rendőrben az a tény, hogy a Panaszos felesége (a bejelentő) kifejezetten azért kérte az ideiglenes távoltartás

elrendelését a rendőrségtől, mert tartott attól, hogy a következő vita során, ittas állapotából kifolyólag nem tudja kontrollálni tetteit és őt súlyosan bántalmazni fogja.

Ezen félelmének alapját képezte, hogy az intézkedést megelőző események, illetve az, hogy a Panaszos *-a óta a férje folyamatosan alkoholos befolyásoltság alatt volt, ezért a szóváltások, bántalmazások és fenyegetések rendszeresek voltak közöttük.

A bejelentő előadta, hogy a Panaszos a lányukkal is konfliktusba keveredett a „héten”, amely során őt ellökte, aki ezt követően a földre esett, majd a lakásból az édesapja viselkedése miatt elköltözött.

A Panaszossal szemben A rendőr az Rtv. 48. § b) és d) pontja és a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés d) pontja alapján, figyelemmel a (4) bekezdés b) pontjára – a Panaszos támadásának megakadályozására, valamint az ellenszegülésének megtörésére a Panaszossal szemben – kezeinek előre helyzetben történő rögzítésével – bilincset alkalmazott, amely sérülést nem okozott.

A bilincs alkalmazására *-n * óra * perctől *-n * óra * percig került sor. Egyéb kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A Panaszos megint a felesége felé fordult, folytatta a kiabálást, viselkedése ismét agresszív lett, ezért úgy ítélt meg, hogy az esetleges támadásának megakadályozása, illetve ellenszegülésének megtörése céljából biztonságosabbnak ítélte, ha az intézkedés és előállítás végéig a bilincset a Panaszos kezeinek hátra helyzetben történő rögzítésével alkalmazza.

Az intézkedő rendőr előzetes figyelmeztetést követően, – az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján – mivel a Panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosítottak, a ruházatát átvizsgálta.

A Panaszos a lakásból kilépve közölte a rendőrrel, hogy „*lehet, hogy le fogja fejelni a liftet*”, ezért a személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosító járőrvezető biztonságosabbnak ítélte meg, ha a Panaszossal a lépcsőn keresztül jutnak el a szolgálati gépkocsihoz.

A Panaszos agresszív magatartása miatt a rendőrijárőr egy másik rendőrijárőrt is kért a helyszínre, aki a bejelentő Rendőrkapitányságra történő beszállításában is segítséget nyújtott.

A Panaszost * óra * perckor sérülés és panaszmentesen átadták a Rendőrkapitányságon őrsparancsnoknak, aki intézkedett a személyőrzésére vonatkozóan. Ekkor került levételre a bilincs is.

A Panaszos ittasága mértékének megállapítása céljából Lion alkoholszondát kívántak vele szemben alkalmazni a rendőrök, de a Panaszos nem volt hajlandó megfűjni azt, megtagadta az együttműködést. A Panaszos ittaságának tényét az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról szóló nyomtatvány is rögzíti.

Az előzőekben kifejtettek alapján megállapítható, hogy a Panaszos nem mutatott semmiféle együttműködési hajlandóságot, agresszív volt, a rendőri felszólításokat és kéréseket figyelmen

kívül hagyta. Megállapítható továbbá, hogy a Panaszos az előállításával kapcsolatos közlést követően passzív ellenszegülést (Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés a) pontja) tanúsítva nem működött együtt. Ezt követően a rendőrök úgy döntöttek, hogy először előre helyzetbe (Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja), majd hátra helyzetbe történő bilincs alkalmazásával törik meg a Panaszos passzív ellenszegülését és hajtják végre a rendőrségre történő előállítását.

Álláspontom szerint a rendőrök – a Panaszos magatartása és a helyszínen rendelkezésre álló adatok birtokában – joggal feltételezhatték, hogy a Panaszos esetlegesen megpróbálhatja megghiúsítani a rendőri intézkedés eredményes befejezését, támadólag léphet fel, vagy megpróbálhatja kivonni magát a rendőri intézkedés alól. A Panaszos külvilágban tanúsított, az intézkedés megelőző magatartását a rendőröknek az előállítás biztonságos végrehajtása érdekében figyelembe kellett venniük, ezek alapján a bilincselés alkalmazása őrzés-biztonsági szempontból preventív intézkedésként is szükségszerű volt. A látható ittasságból okkal feltételezték, hogy magatartása kiszámíthatatlan módon, hirtelen válhat aktív ellenszegülővé.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 19. § (2) bekezdése, az Rtv. 48. § d) pontja és a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján kellő felhatalmazás birtokában, jogszerűen, szakszerűen és az arányosság figyelembe vétele mellett – a megelőzés szempontjait szem előtt tartva, előzetes figyelmeztetést követően – foganatosították a bilincselést a Panaszossal szemben, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

5. Az előállítás időtartama és annak körülményei (a mellékhelyiség használatának nem megfelelő biztosítása)

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint:

„(3) A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint:

„(4) Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A Szolgálati Szabályzat 30. § (3) bekezdés szerint:

„(3) Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.”

A Panaszos sérelmezte, hogy összesen hét órán keresztül tartották bent a rendőrök a Rendőrkapitányságon.

A rendőrök a Panaszos feleségének segélykérésére *-n * óra * perckor jelentek meg a Panaszos lakásán, majd * óra * perc körüli időpontban érkeztek meg a panaszossal a Rendőrkapitányság épületébe.

A Panaszost a Rendőrkapitányság őrsparancsnoka az előállító helyiségbe történő befogadását megelőzően szóban meghallgatta, a Panaszos az előállítással kapcsolatban nem tett panaszt, kizárólag a bilincs levételét kérte. Ezt követően * óra * perckor sérülés- és panaszmentesen a Panaszost befogadták a Rendőrkapitányság előállító helyiségébe.

A befogadaskor a szükséges nyomtatványok és nyilatkozatok kitöltése a fogvatartottnál lévő tárgyak letétbe helyezése, a letéti jegyzőkönyv kitöltése a kialakult gyakorlat szerint maximum 30 percet vesz igénybe, amely természetesen nagymértékben függ a letétbe helyezendő tárgyak mennyiségétől is.

Tekintettel arra, hogy az előállítást végző rendőrök a befogadásnál jelen voltak, a befogadást követően kezdték elkészíteni a személyes szabadságot korlátozó intézkedésről készített rendőri jelentést.

A rendőri szervnél a * évben a családon belüli erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények gyanújának a felmerülése esetén, az iratok elkészítése és kihirdetése szóbeli utasítás alapján, egy külön kiképzett és erre a feladatra felkészített nyomozócsoport feladata volt, akik az Osztály nyilvántartása alapján készenléti szolgálati rendszerben kerültek kiküldésre a megadott helyszínekre.

*-n * területén a berendelhető készenléti szolgálatot nyomozók látták el.

A nyomozók értesítését az intézkedés helye szerinti Rendőrkapitányság készenléti csoportvezetője hajtotta végre, akik abban az időpontban, amikor a Panaszos befogadása megtörtént a Rendőrkapitányságon, már a Rendőrkapitányság épületében tartózkodtak.

A Rendőrkapitányságon Panaszos felesége bejelentését megelőzően egy másik ideiglenes megelőző távoltartási eljárás volt folyamatban. * feljelentéséről a jegyzőkönyv felvételét a készenléti nyomozók *-n * óra * perckor kezdték meg és * óra * perckor fejezték be. Ezt követően végezték el a nyomozók a * utcai házban lakó, 3 fő tanú meghallgatását. Az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése tárgyában hozott határozat – *ebben a másik eljárásban* – * óra * perckor került átadásra a kötelezett részére.

*-n * óra * percet követően került sor a Panaszos feleségének és a Panaszos meghallgatására, majd * óra * perckor történt meg az ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozat hitelesítése, a határozat átadására pedig * óra * perckor került sor.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a Panaszos felesége feljelentésének jegyzőkönyvbe foglalását követően a készenlétes nyomozók egy másik távoltartási ügyben intézkedtek, amelynek során helyszínen tanú meghallgatásokat végeztek, majd ezt követően másik eljárásban a határozat meghozataláról és kihirdetéséről gondoskodtak.

A Panaszos előállításánál, *-n az alábbi eljárási cselekmények kerültek végrehajtásra:

- az előállítás kezdete, a jelentés alapján, * óra * perc,
- beérkezés a panaszossal a Rendőrkapitányság épületébe, a kivizsgálásról készült irat alapján, * óra 10 perc,
- az előállító helyiségbe történő befogadás kezdő időpontja, a jelentés alapján * óra * perc,
- a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről szóló jelentés elkészítése, * óra * perc, annak parancsnoki véleményezése és kivizsgálása a jelentés szerint,
- a Panaszos feleségének feljelentéséről a jegyzőkönyv felvétele * óra * perctől, * óra * percig,
- a készenlétes nyomozók eljárási cselekményeinek a megkezdése * óra * perc,
- a helyszínen meghozott ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő. határozat elkészítése * óra * perc,
- az elrendelő határozat átadása a panaszos részére * óra * perckor
- az előállítás vége, az igazolás és az előállító helyiségben rendszeresített nyomtatványok alapján, * óra * perc.

A Panaszost érintő ideiglenes megelőző távoltartási eljárásban a készenlétes nyomozók *-n * óra * perctől, * óra * percig, valamint * óra * perctől, * óra * percig terjedő időtartamban végeztek eljárási cselekményeket.

A fentiekben leírtakra tekintettel, – *mivel az eljárást lefolytató készenlétes nyomozók, a panaszolt eljárással párhuzamosan más szolgálati feladatot is elláttak* – ezért a munkavégzés folyamatos volt.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy a Fővárosi Bíróság korábbi ítéletében² kifejtette, hogy „az előállítás, mint rendőri intézkedés csak az adatok felvételét, illetőleg a tényállás rögzítését foglalja magában, semmiféle érdemi döntést nem eredményez. Az előállítást követően felvett adatok birtokában mérlegel és dönt a rendőrhatalóság arról, hogy az előállított személlyel szemben milyen eljárási cselekményt foganatosít.”

² Pl: Fővárosi Bíróság 20.K.32.593/2007/8. számú ítélete

Az előállítás időtartama kapcsán a törvényi szabályozás úgy rendelkezik, hogy az előállítás „a szükséges ideig (...)” tarthat. A szükséges idő ez esetben nyilvánvalóan, az előállítás során elvégzendő feladatokhoz rendelt időt jelenti. Az előállítás tartamát nem az előállított személy szubjektív, kényelmi szempontjai határozzák meg, és általában azt az elkövetett cselekmény tárgyi súlya sem befolyásolja. A csekély tárgyi súlyú cselekményekhez is egységes rendőri feladatok, intézkedések társulnak, amelyeket a rendőr köteles végrehajtani.

Megállapítottam, hogy a Panaszos előállításának időtartama (7 óra 50 perc) nem haladta meg az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott 8 órás időtartamot, illetve az előállításhoz kapcsolódó és a fentiekben részletezett rendőri intézkedések tartama arányban állt az előállítás időtartamával, ezért az előállítás időtartamára vonatkozó panasz alaptalan.

A mellékhelyiség használatának nem megfelelő biztosítása.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonszabadságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

Az Rtv. *. § (3) bekezdése szerint:

„(3) A fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.”

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja szerint:

*„E törvény alkalmazásában
h) fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (örizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett);”*

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 76. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„(1) A kísérő őr feladata a felügyeletére bízott fogvatartott személy meghatározott helyre történő kísérése.

(2) A fogvatartott kísérése a végrehajtás módja szerint rendes vagy megerősített kísérés lehet a következők szerint:

a) rendes a kísérés módja, ha a kísért személynél az előzetes ismeretek alapján nincs olyan körülmény, amelynek folytán szökésétől vagy a rendőr elleni támadásától lehet tartani,

b) megerősített a kísérés módja, ha a kísért személy szökésétől vagy támadásától lehet tartani, vagy a kísérés nehéz körülmények között történik.”

A Panaszos sérelmezte, hogy az előállítás során csak rendőri kísérettel mehetett WC-re, ami megítélése szerint *„igen megalázó helyzet tud lenni”*.

A panaszpont vizsgálata során megállapítottam, hogy az intézkedést foganatosító rendőr az Rtv-ben foglaltakat, amely szerint *„a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja”* teljes mértékben betartotta, a mellékhelyiséget az őrzés biztonságának figyelembevételével minden esetben biztosította a Panaszos részére.

A fentiek alapján, a benyújtott panasz a mellékhelyiség használatának nem megfelelő biztosítása tekintetében alaptalan.

6. A részrehajló, elfogult rendőri intézkedés

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint:

„(2) A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.”

A Rendőrség Etikai Kódexének (a továbbiakban: Etikai Kódex) 1. pontjának második része alapján:

„Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.”

Az Etikai Kódex 4. pontja szerint:

„A rendőr elismeri és védi az emberi méltóságot, tiszteletben tartja az emberi és a személyiségi jogokat. Elfogulatlanul jár el nemre, korra, állampolgárságra, etnikai hovatartozásra, vallási és politikai meggyőződésre, társadalmi és vagyoni helyzetre tekintet nélkül.”

Az Etikai Kódex 5. pontja szerint:

„A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”

Az Etikai Kódex 7. pontjának utolsó mondata szerint a rendőr:

„Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Panaszos sérelmezte, hogy a feleségét tőle függetlenül hallgatta meg egy rendőrnő, az általa elmondottakat lejegyezte és nem engedte meg neki, hogy közbeszóljon. Őt egy rendőr hallgatta meg, a feleségétől függetlenül. A Panaszos véleménye szerint a rendőrök összejátszottak a feleségével, a szájába adták a válaszokat. Őt ezért vitték el és rendelték el vele szemben az ideiglenes megelőző távollattartást.

A Pp. 3*. § (1)-(3) bekezdései értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben leírtak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az

abban foglaltakat. Figyelembe véve a rendőri jelentés közokirati jellegét, a bizonyítékok értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntéshozatal alapjául.

Kiemelten az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés alapján, a Rendőrkapitányság vezetőjének parancsnoki kivizsgálásról készített jelentésében, valamint az intézkedő rendőr jelentésében foglaltakra, valamint a II. részben említett bizonyítási eszközök alapján megállapítottam, hogy az intézkedő rendőrök az adatgyűjtés során végrehajtott tényállás tisztázásakor objektíven, kizárólag a tényekre alapozva, egymástól elkülönítetten hallgatták meg feleket. Az agresszív, ittas állapotban lévő Panaszost szintén elkülönítették a feleségtől (a bejelentőtől), hogy az esetleges további atrocitást elkerüljék.

E sérelemmel kapcsolatban megállapítottam, hogy a rendőrök intézkedési kötelezettségüknek tettek eleget, az eset összes résztvevőjét meghallgatták, kizárólag a tényeket rögzítették a jelentésben, illetve nem merült fel olyan körülmény, amely alátámasztotta volna azt, hogy a rendőrök elfogultan intézkedtek volna, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

VII.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

1. A kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása

A bilincselés kapcsán, annak aránytalansága miatt a Panasztestület a Panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelmét állapította meg és egyúttal az irányuló figyelmeztetés elmaradása miatt a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét is megállapította.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbi tényállás és a kifejtett jogi indokok alapján nem értek egyet.

A hatóság a Panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

A hatóság a Panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

Az intézkedő rendőr által készített jelentésből megállapítottam, hogy a Panaszos többször felemelte a hangját, feleségét (a bejelentőt) hazugnak nevezte, vele kiabált, kijelentette, hogy a rendőröknek nincs keresnivalójuk a lakásban.

A rendőrök által készített jelentésben szerepel, hogy a Panaszos, aki nem tanúsított együttműködő magatartást, a rendőri intézkedés során ittas állapotban volt, leheletéből érződött az erős alkohol szag.

Az intézkedő rendőr ismételten tájékoztatta a Panaszost, hogy a felesége segélyhívására jelentek meg a helyszínen, aki bejelentést tett arról, hogy a férje (a Panaszos) bántalmazta, továbbá, hogy ezzel kapcsolatban meghallgatnák őt, illetve közös gyermeküket is.

A Panaszos a fia nyilatkozatát meghallva, – amely szerint az édesapja nem bántalmazta őt, de lelkileg rosszul érinti, hogy szülei között rossz kapcsolat áll fenn az édesapja alkoholizmusa miatt – ismételten felemelte a hangját a feleségével szemben, majd kiabálni kezdett vele, hogy ne hazudjon, mert nem bántalmazta sem őt, sem pedig a gyermeküket.

A Panaszos többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó átadni személyazonosító igazolványát átadni, személyes adatait sem diktálta be, továbbá kijelentette, hogy nem engedi átvizsgálni a ruházatát sem.

A Panaszossal közölték, hogy – az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján – bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállítják a Rendőrkapitányságra és vele szemben bilincset fognak alkalmazni, amelyet megértett és tudomásul vett és többszöri felszólítást követően átadta a rendőr részére okmányait.

A Panaszos az intézkedés során végig agresszív volt, feleségére többször rákiáltott, hogy „miért hazudsz?“, majd megindult felé. Mozdulataiból tartani lehetett az esetleges támadásától, ezért a rendőr törzsőrmester indokoltan látta bilincs alkalmazását a Panaszossal szemben.

A kényszerítő eszköz alkalmazásának szükségességét erősítette az intézkedő rendőrben az a tény, hogy a Panaszos felesége (a bejelentő) kifejezetten azért kérte az ideiglenes távoltartás elrendelését a rendőrségtől, mert tartott attól, hogy a következő vita során, ittas állapotából kifolyólag nem tudja kontrollálni tetteit és őt súlyosan bántalmazni fogja.

Ezen félelmének alapját képezte, hogy az intézkedést megelőző események, illetve az, hogy a Panaszos *-a óta a férje folyamatosan alkoholos befolyásoltság alatt volt, ezért a szóváltások, bántalmazások és fenyegetések rendszeresek voltak közöttük.

A bejelentő előadta, hogy a Panaszos a lányukkal is konfliktusba keveredett a „héten”, amely során őt ellökte, aki ezt követően a földre esett, majd a lakásból az édesapja viselkedése miatt elköltözött.

A Panaszossal szemben A rendőr az Rtv. 48. § b) és d) pontja és a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés d) pontja alapján, figyelemmel a (4) bekezdés b) pontjára – a Panaszos támadásának megakadályozására, valamint az ellenszegülésének megtörésére a Panaszossal szemben – kezeinek előre helyzetben történő rögzítésével – bilincset alkalmazott, amely sérülést nem okozott.

A bilincs alkalmazására *-n * óra - perctől *-n * óra * percig került sor. Egyéb kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A Panaszos megint a felesége felé fordult, folytatta a kiabálást, viselkedése ismét agresszív lett, ezért úgy ítélt meg, hogy az esetleges támadásának megakadályozása, illetve ellenszegülésének megtörése céljából biztonságosabbnak ítélte, ha az intézkedés és előállítás végéig a bilincset a Panaszos kezeinek hátra helyzetben történő rögzítésével alkalmazza.

Az intézkedő rendőr előzetes figyelmeztetést követően, – az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján – mivel a Panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, a ruházatát átvizsgálta.

A Panaszos a lakásból kilépve közölte a rendőrrel, hogy „*lehet, hogy le fogja fejelni a liftet*”, ezért a személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosító járőrvezető biztonságosabbnak ítélte meg, ha a Panaszossal a lépcsőn keresztül jutnak el a szolgálati gépkocsinhoz.

A Panaszos agresszív magatartása miatt a rendőrijárőr egy másik rendőrijárőrt is kért a helyszínre, aki a bejelentő Rendőrkapitányságra történő beszállításában is segítséget nyújtott.

A Panaszost * óra * perckor sérülés és panaszmentesen átadták a Rendőrkapitányságon őrspanacsnoknak, aki intézkedett a személyőrzésére vonatkozóan. Ekkor került levételre a bilincs is.

A Panaszos ittassága mértékének megállapítása céljából Lion alkoholszondát kívántak vele szemben alkalmazni a rendőrök, de a Panaszos nem volt hajlandó megfűjni azt, megtagadta az együttműködést. A Panaszos ittasságának tényét az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról szóló nyomtatvány is rögzíti.

Az előzőekben kifejtettek alapján megállapítható, hogy a Panaszos nem mutatott semmiféle együttműködési hajlandóságot, agresszív volt, a rendőri felszólításokat és kéréseket figyelmen kívül hagyta. Megállapítható továbbá, hogy a Panaszos az előállításával kapcsolatos közlést követően passzív ellenszegülést (Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés a) pontja) tanúsítva nem működött együtt. Ezt követően a rendőrök úgy döntöttek, hogy először előre helyzetbe (Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja), majd hátra helyzetbe történő bilincs alkalmazásával törik meg a Panaszos passzív ellenszegülését és hajtják végre a rendőrségre történő előállítását.

Álláspontom szerint a rendőrök – a Panaszos magatartása és a helyszínen rendelkezésre álló adatok birtokában – joggal feltételezhatték, hogy a Panaszos esetlegesen megpróbálhatja megüszíteni a rendőri intézkedés eredményes befejezését, támadólag léphet fel, vagy megpróbálhatja kivonni magát a rendőri intézkedés alól. A Panaszos külvilágban tanúsított, az intézkedés megelőző megatartását a rendőröknek az előállítás biztonságos végrehajtása érdekében figyelembe kellett venniük, ezek alapján a bilincselés alkalmazása őrzés-biztonsági szempontból preventív intézkedésként is szükségszerű volt. A látható ittasságból okkal feltételezték, hogy magatartása kiszámíthatatlan módon, hirtelen válhat aktív ellenszegülővé.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 19. § (2) bekezdése, az Rtv. 48. § d) pontja és a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján kellő felhatalmazás birtokában, jogszerűen, szakszerűen és az arányosság figyelembe vétele mellett – a megelőzés szempontjait szem előtt tartva, előzetes figyelmeztetést követően – foganatosították a bilincselést a Panaszossal szemben, ezért a Panasztestület döntésével nem értettem egyet.

2. Az előállítás időtartama.

A Panasztestület véleménye szerint, azonban az előállítás időtartama nem felelt meg az arányosság követelményének, az túlzottan, indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú volt, így az súlyosan sértette a Panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbi tényállás és a kifejtett jogi indokok alapján nem értek egyet.

A rendőrök a Panaszos feleségének segélykérésére *-n * óra * perckor jelentek meg a Panaszos lakásán, majd * óra * perc körüli időpontban érkeztek meg a panaszossal a Rendőrkapitányság épületébe.

A Panaszost a Rendőrkapitányság őrsparancsnoka az előállító helyiségbe történő befogadását megelőzően szóban meghallgatta, a Panaszos az előállítással kapcsolatban nem tett panaszt, kizárólag a bilincs levételét kérte. Ezt követően * óra * perckor sérülés- és panaszmentesen a Panaszost befogadták a Rendőrkapitányság előállító helyiségébe.

A befogadaskor a szükséges nyomtatványok és nyilatkozatok kitöltése a fogvatartottnál lévő tárgyak letétbe helyezése, a letéti jegyzőkönyv kitöltése a kialakult gyakorlat szerint maximum 30 percet vesz igénybe, amely természetesen nagymértékben függ a letétbe helyezendő tárgyak mennyiségétől is.

Tekintettel arra, hogy az előállítást végző rendőrök a befogadásnál jelen voltak, a befogadást követően kezdték elkészíteni a személyes szabadságot korlátozó intézkedésről készített rendőri jelentést.

A rendőri szervnél a * évben a családon belüli erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények gyanújának a felmerülése esetén, az iratok elkészítése és kihirdetése szóbeli utasítás alapján, egy külön kiképzett és erre a feladatra felkészített nyomozócsoport feladata volt, akik az Osztály nyilvántartása alapján készenléti szolgálati rendszerben kerültek kiküldésre a megadott helyszínekre.

*-n * területén a berendelhető készenléti szolgálatot nyomozók látták el.

A nyomozók értesítését az intézkedés helye szerinti Rendőrkapitányság készenléti csoportvezetője hajtotta végre, akik abban az időpontban, amikor a Panaszos befogadása megtörtént a Rendőrkapitányságon, már a Rendőrkapitányság épületében tartózkodtak.

A Rendőrkapitányságon Panaszos felesége bejelentését megelőzően egy másik ideiglenes megelőző távollattási eljárás volt folyamatban. Feljelentéséről a jegyzőkönyv felvételét a készenléti nyomozók *-n * óra * perckor kezdték meg és * óra * perckor fejezték be. Ezt követően végezték el a nyomozók a * utcai házban lakó, 3 fő tanú meghallgatását. Az ideiglenes megelőző távollattás elrendelése tárgyában hozott határozat – *ebben a másik eljárásban* – * óra * perckor került átadásra a kötelezett részére.

*-n * óra * percet követően került sor a Panaszos feleségének és a Panaszos meghallgatására, majd * óra * perckor történt meg az ideiglenes megelőző távollattást elrendelő határozat hitelesítése, a határozat átadására pedig * óra * perckor került sor.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a Panaszos felesége feljelentésének jegyzőkönyvbe foglalását követően a készenlétes nyomozók egy másik távoltartási ügyben intézkedtek, amelynek során helyszínen tanú meghallgatásokat végeztek, majd ezt követően másik eljárásban a határozat meghozataláról és kihirdetéséről gondoskodtak.

A Panaszos előállítása során, *-n az alábbi eljárási cselekmények kerültek végrehajtásra:

- az előállítás kezdete, a jelentés alapján, * óra * perc,
- beérkezés a panaszossal a Rendőrkapitányság épületébe, a kivizsgálásról készült irat alapján, * óra 10 perc,
- az előállító helyiségbe történő befogadás kezdő időpontja, a jelentés alapján * óra * perc,
- a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről szóló jelentés elkészítése, * óra * perc, annak parancsnoki véleményezése és kivizsgálása a jelentés szerint,
- a Panaszos feleségének feljelentéséről a jegyzőkönyv felvétele * óra * perctől, * óra * percig,
- a készenlétes nyomozók eljárási cselekményeinek a megkezdése * óra * perc,
- a helyszínen meghozott ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő. határozat elkészítése * óra * perc,
- az elrendelő határozat átadása a panaszos részére * óra * perckor
- az előállítás vége, az igazolás és az előállító helyiségben rendszeresített nyomtatványok alapján, * óra * perc.

A Panaszost érintő ideiglenes megelőző távoltartási eljárásban a készenlétes nyomozók *-n * óra * perctől, * óra * percig, valamint * óra * perctől, * óra * percig terjedő időtartamban végeztek eljárási cselekményeket.

A fentiekben leírtakra tekintettel, – mivel az eljárást lefolytató készenlétes nyomozók, a panaszolt eljárással párhuzamosan más szolgálati feladatot is elláttak – ezért a munkavégzés folyamatos volt.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy a Fővárosi Bíróság korábbi ítéletében³ kifejtette, hogy „az előállítás, mint rendőri intézkedés csak az adatok felvételét, illetőleg a tényállás rögzítését foglalja magában, semmiféle érdemi döntést nem eredményez. Az előállítást követően felvett adatok birtokában mérlegel és dönt a rendőrhatalóság arról, hogy az előállított személlyel szemben milyen eljárási cselekményt foganatosít.”

Az előállítás időtartama kapcsán a törvényi szabályozás úgy rendelkezik, hogy az előállítás „a szükséges ideig (...)” tarthat. A szükséges idő ez esetben nyilvánvalóan, az előállítás során elvégzendő feladatokhoz rendelt időt jelenti. Az előállítás tartamát nem az előállított személy szubjektív, kényelmi szempontjai határozzák meg, és általában azt az elkövetett cselekmény tárgyi súlya sem befolyásolja. A csekély tárgyi súlyú cselekményekhez is egységes rendőri feladatok, intézkedések társulnak, amelyeket a rendőr köteles végrehajtani.

Megállapítottam, hogy a Panaszos előállításának időtartama (7 óra 50 perc) nem haladta meg az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott 8 órás időtartamot, illetve az előállításhoz kapcsolódó és a fentiekben részletezett rendőri intézkedések tartama

³ Pl: Fővárosi Bíróság 20.K.32.593/2007/8. számú ítélete

arányban állt az előállítás időtartamával, ezért a Panasztestület döntésével nem értettem egyet.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV. cikk, VI. cikk, XX. cikk, XXIV. cikkének (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 20*. évi CXXX. törvény 3*. § (1)-(3) bekezdése, 75. §-a, XLVI. fejezete, 605. §-a, 608. §-a;
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdése, 39. § (1) és (6) bekezdései;
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 20*. évi CCXXII. törvény 9.§ (b) pontja;
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló 20*. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdései, 81. § (1) bekezdése, *3. § (1) bekezdése, *4. §-a, 1*. § (1), (2) és (4) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. §. (1) bekezdése, 13. § (1)-(2) bekezdése, 13. § (1)-(2) bekezdése,*. § (1)-(2) bekezdése, *. § (1) bekezdése, 17. §. (1)-(2) bekezdése, *. § (2)-(3) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (3)-(4) bekezdés, 34. § (2) bekezdés, 39. § (1) bekezdése, 48. § b), és d) pontja, 92. § (1) bekezdésében, Rtv. 93/A. § (7) és (9) bekezdése, 97. § (1) bekezdés h) pontja;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 20*. évi C. törvény 221. § (1) és (3) bekezdés a) pontja;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § a) pontja;
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1 § (1) bekezdés 1. pontja;
- a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII törvény 6. § (2) bekezdés b) pontja és a (3) bekezdése, *. § (1)-(2) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/20*. (IX. 22.) BM rendelet 8. § (1) bekezdése, 30. § (3) bekezdése, 31. § (7) bekezdése, 39. § (1) bekezdése, valamint a (2) bekezdés a) pontja, továbbá a (3) bekezdése, 41. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a (4) bekezdés b) pontja, továbbá a (6). bekezdés a) pontjának ab) alpontja, 76. § (1)-(2) bekezdése;
- a Rendőrség Etikai Kódexének (a továbbiakban: Etikai Kódex) 1. pontjának második része, 4. pontja, 5. pontja, 7. pontjának utolsó mondata.

Budapest, 2018. február 14.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**